

ПЕРЕДМОВА

Сучасне становище української традиційно-побутової культури викликає певне занепокоєння. Люди перестають співати, забувають слова і мелодії віками улюблених пісень, переважна більшість представників молодого покоління не вміють вишивати, не послуговуються нормами традиційного мовленнєвого етикету, абсолютно не цікавляться народно-прикладним мистецтвом рідного краю. Причини такого становища необхідно шукати в складних соціально-економічних процесах урбанізованого суспільства, докорінних змінах у побуті. Магнітофон та телевізор замінив сьогодні дітям мамину колискову і бабусину казку. Носіями фольклорної, етнічної, родової пам'яті українців є люди похилого віку, які поступово відходять у вічність, забираючи разом із собою надзвичайно цінну національну скарбницю.

Такий стан спонукає викладачів педагогічних університетів, студентів та всіх шанувальників традиційно-побутової культури шукати шляхів збереження та популяризації її зразків.

Народна пісня – невід'ємна частка історії, суспільно-політичного життя, побуту кожного народу, нації, повсякденна супутниця кожної сім'ї, людини, яка має дивну, майже магічну, досі ще непізнану силу. Її соціальне значення, моральну непідкупність, незвичайну природну чистоту, своєрідну простоту і всесильну красу возвеличили письменники, поети, актори, митці, політичні діячі та ін.

Основу збірки становитимуть матеріали, записані від знавця української народної словесності Ганни Фіалко її сином – Фіалком Т. у селі Косенівка Уманського району Черкаської області. “Моя мати, Ганна Махтеївна, була неписьменна, але мала добру пам'ять. Більшість з цих пісень вона перейняла від своєї матері, Хитри Сидоркової, яка жила майже сто років (з 1834 – по 1933). Мати моя, Ганна Махтеївна, жила з 1867 по 1954 рік. Вона знала дуже багато пісень і казок. В цій збірці я подаю далеко не всі пісні, що співала моя мати, а лише ті, яких я не зустрічав ні в яких друкованих збірках пісень. Деякі з

них, на мою думку, мають не тільки мовну, але й історичну цінність. Мелодії цих пісень я пам'ятаю всі, бо їх співала моя мати. На жаль, я не вмію записувати мелодій. Дуже шкода, якщо вони вмруть разом зі мною. В останній час серце моє працює з такими перебоями, що я вирішив більше не чекати і передати до Академії наук УРСР хоч цю невеличку збірку пісень без запису мелодій”, – писав у листі з Караганди 29 квітня 1954 року Т.Фіалко...

Упорядник сподівається, що пісні Ганни Фіалко, які друкуються вперше, зацікавлять не тільки студентів, а й викладачів, вчителів та всіх, хто цікавиться великим і незамінним скарбом рідної духовної культури.

1. ОЙ НІКОМУ ТАК НЕ ГОРЕ

Ой нікому так не горе,
 Як тим бідним мужикам:
 Все ж то роблять та працюють
 Розпроклятим тим панам.
 Ой ти, пане, лягай спати,
 Лягай спати, не думай,
 А ви, хлопці молодії,
 Собирайтесь за Дунай.
 Прокинувся та пан вранці,
 З ним проклятий голова,
 Оглядівся до шкатулі:
 Тисячі рублів нема.
 – Ой, ти, соцький,
 Давай пошту,
 Давай коні вороні

Та поїдем доганяти
 Славні хлопці молоді.
 Ой догнали славних хлопців,
 Та догнали на Дону.
 – Ой, вертайтесь, славні
 хлопці,
 Ой, верніться додому.
 – Не вернемось, ти ж наш
 пане,
 Бо не маєм до кого.
 Не вмів, пане, шанувати
 Здоровлячка нашого.
 – Ой верніться, славні хлопці,
 Я ж вас буду шанувать,
 Рано, вечір і полудень
 Медом, вином напувать!

2. ОЙ, МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ!

Ой, Морозе, Морозенку,
 Ой ти, славний козаче,
 За тобою, Морозенку,
 Вся країна плаче.
 Заплакала Україна
 Та й гордее військо,
 Заплакала Морозиха
 Та ідучи на місто.

– Не плач, не палач, Морозихо,
 Не плач, не журися,
 Іди з нами, козаками,
 Мед-вина напитися!
 – А вже ж мені, пане-браття,
 Мед-горілка не п'ється:
 За царськими воротами
 Турок з веньгіром б'ється.

Б'ється сутки, б'ється другі,
 А на треті відступає.
 Таки турок та веньгіра
 Та навек побиває.

3. ГЕЙ У НЕДІЛЮ РАНО-ПОРАНЕНЬКУ

Гей, у неділю рано-пораненьку,
 Ой там збирав женців Коваленко:
 – Гей, ой женіть женці, розженітеся, –
 На чорную хмару оглядайтеся,
 Гей із-за гори та орда іде,
 А попереду орди Коваленко йде:
 Гей, руки й ніжки та заковані,
 А карії очі та й заплаканії.
 Гей, ой десь мене та й Господь побив,
 Що в неділю рано серпи зубив.
 Гей, десь мене та Господь покарав,
 Що в неділю рано женці збирав.

4. САВА ЧАЛИЙ

Ой був собі старий козак на прізвисько Чалий.
 Він згодував сина Саву ляшенькам на славу.
 Ой поїхав той пан Сава до короля в гості,
 Не знав же він і не відав запорожців злості.
 Як приїхав той пан Сава із гостей додому,
 Питається челядоньки, чи все гаразд дома?
 – Ой все гаразд, пане Саво, скаржитись нінащо,
 Виглядають запорожці із-за гори часто.
 – Нехай вони виглядають, я ж їх не боюся,
 А прийдуть, вражі сини, горілки нап'ються!
 Ой сів Сава кінець столу, дрібні листи пише,
 А Савина молоденька дитину колише.
 Як написав дрібні листи та й став їх читати,
 Показує – в чорній стопі буду гостей мати.
 А як вийшов той пан Сава, ще сніг по коліна!
 Ще е скоро гості будуть, бо ще зима біла.
 Біжи, хлопче, біжи, милий, та вточи грілки,
 Нехай вип'ю за здоров'я коханої жінки.
 Біжи, хлопче, біжи, малий, та вточи ще й пива,
 Нехай вип'ю за здоров'я маленького сина!
 Біжи, хлопче, біжи, малий, та вколупай меду:
 Тяжко-важко на серденьку, голову не звезду.
 Пішов хлопець, пішов малий меду колупати.
 Обступили запорожці кругом його хати:

– Здоров, здоров, пане Саво, а як ти ся маєш?
 Далекії гості маєш, чим ти їх приймаєш?
 – А, здорові, запорожці, прошу вас сідати!
 Ось дав мені Господь сина, буду в куми брати.
 – Було б тобі, пане Саво, тоді кумувати,
 Як ходив ти по країні церкви грабувати.
 Ой кинувся той пан Сава до ясної зброї.
 Та підняли пана Саву на три списи вгору,
 Та підняли пана Саву на три списи вгору,
 Та вдарили пана Саву в поріг головою.

5. КАРМЕЛЮК

Повернувся я з Сибіру.
 Та не маю долі,
 Хоч, здається, не в кайданах,
 Але не на волі.

Та дайте нам сорок тисяч,
 Бо нам стільки треба,
 Як замолиш рай небесний,
 Там грошей не треба.

Зібрав же я славних хлопців
 Одне до одного,
 Виглядаєм при дорозі
 Ждать подорожнього.

Підняв же він руки вгору
 Та й виймає гроші,
 Оглянеться кругом себе:
 – Всі хлопці хороші!..

Аж ось іде сам владика:
 – А здорові, хлопці!
 Вони ж йому відповідають:
 – Благослови, отче!

В багатого відбираю,
 Убогому даю,
 І сам собі так думаю,
 Що й гріха не маю.

6. ОЙ ЛЕТІЛА ГУСКА, В ОЧЕРЕТІ ВПАЛА

Ой летіла гуска, в очереті впала,
 А місяця фебруля панщина пропала.
 Панщина пропала – аж гори тряслися,
 А за нею економи: “Панщино, вернися!”
 – Не вернуся, панове, бо не маю часу,
 Було б мене шанувати із першого разу.
 Було б мене шанувати та не напувати,
 Було б мене на собаки та не проміняти!
 Пішли ж наші економи пшениченьку жати,
 А за ними – паничі, – колоски збирати.

7. ОЙ ЛЕТІЛИ ОРЛИ З ДАЛЕКОЇ ГОРИ

Ой летіли орли з далекої гори,
 Заплакали славні хлопці, сидячи в неволі.
 Ой як заплакали ще й заголосили:
 – У кого ж ми, панни-браття, цього заслужили?
 Чи в господа Бога, чи в своєї громади,
 Що нас, таких молоденьких, забрила в солдати?
 В солдати забрила ще й покарували,
 І на руки, і на ноги кайдани наклали,
 Кайдани наклали, пошту загадали:
 – Давай, соцький, давай пошту – коні воронії
 Та повезем до прийому хлопці молодії.
 Ой тікали хлопці битими шляхами,
 А за ними ціла рота та все з палашами!
 – Ой, ви, солдатушки, ви, наші дядюшки,
 Не бийте нас і не лайте, тільки научіте!
 Обізвався солдат аж у п'ятій роті:
 Нема правди і в солдатах бідному сироті.
 Не було обіду, не буде й вечері,
 Із краями біле тіло сьогодні на вченні.

8. ОЙ ПІД САДОМ-ВИНОГРАДОМ СТЕЖЕЧКА ЛЕЖАЛА

Ой під садом-виноградом стежечка лежала.
 Туди мати свого сина в військо виряджала.
 Виряджала, проводжала в далеку дорогу,
 А вдовиний син хороший в зеленім жупані.
 На сивому коні грає в зеленім жупані:
 “Либонь же я повернувся аж до свої пані”.
 Ой під'їхав під ворота до нової хати,
 Та не вийшла дівчинонька, вийшла її мати,
 Взяла коня за повіддя та й просить до хати,
 А він же їй відповідає: “Прощай, моя мати!
 Прощай, прощай, моя мати, не будеш видати,
 Бо поїду в чисте поле турка воювати,
 Своім тілом білесеньким ворон годувати,
 А кровлею червоною моря доливати,
 А кровлею червоною моря доливати,
 А кісткою козацькою яри заповняти”.

9. ЛЕТИТЬ ВОРОН З ЧОРНИХ СТОРОН

Летить ворон з чорних сторон,
 Ой та й літаючи кряче.
 Ой сидить сіромах над канавою
 Та й жалібненько плаче:
 – Тепер тобі, молодий козаче,
 Та більше не козакувати,

Дали тобі та залізну лопату
 Та канаву копати!
 Ой, поздоров, Боже, царя
 Костянтина
 Ще й царицю Катерину,
 Що нас випускає з тяжкої неволі
 Та на час, на годину.

10. ОЙ, ЗДОРОВ, ЗДОРОВ, ТОВАРИШУ МОЙ!

Чи давно прийшов із війська домою!
 – Недавно прийшов, ще й году нема,
 Сам я не знаю, де доля моя?
 А моя доля та й а риночку,
 П'є на риночку мед-горілочку!
 Товаришу мой, ой ти рідний брат,
 Не ходи туди, куди я ходжу,
 Не люби того, кого я люблю,
 Бо візьму каменя – голову проб'ю!
 Товаришу мій, ой ти, рідний брат,
 Не йди на мій двір, бо ти – любий вор.

11. У ДОЛИНИ ВОГОНЬ ГОРИТЬ

У долині вогонь горить,
 А коло нього розбой лежить,
 А коло розбою дівка ходить
 Та в правій руці коня водить.
 Та один каже: “Зарубаймо!”,
 Другий каже: “Розстріляймо!”,
 Третій каже: “Розпитаймо!”
 – Ой, з якого ти, дівко, села?
 Та якого ти, дівко, роду?
 – А я з села Гусиного,
 А із роду вдовиного,
 Бо моя мати вдова була.

Та аж три вона дочки мала,
 Та всіх трьох вона згодувала.
 А найстаршая заміж пішла,
 А середня втопилася,
 А найменша зблудилася.
 Та ще трьох вона синів мала
 Та всіх трьох вона згодувала,
 Та всі три вони їй зросли,
 Та всі три вони в розбой пішли.
 – Ой слава Богу допитався
 Та іще й гріха не абрався!
 Помоліться, брати, Богу,
 Щоб вивести сестру на дорогу

12. ОЙ НА МОРІ СУДНО, ПОЗОЛОЧЕНЕ ДНО

А на тому судні сімсот двадцять молодців,
 А між тими молодцями один Ваня молодець,
 Чорні кудрі розчесав, на потилицю заклав.
 Як до берега дійшов, до вдовиченки зайшов:
 – Здрастуй, вдова-молодице, ой чи любиш ти мене?
 – Ой чи люблю, чи не люблю і сказати не могу.
 Вийняв Ваня гострий меч та зняв голову їй з плеч.
 Покотилась голова так, як маківочка,
 Вилетіла з ню душа так, як ластівочка.

13. ТЕРЕН, МАТИ, ТЕРЕН, КОЛО ХАТИ

Терен, мати, коло хати
 Нема кому обіrvати.
 Треба Ваню попросити,
 Щоб той терен обтрусити

Терен, мати, коло хати,
 А віконниці отворяються.
 Кого люблю – поцілую,
 Аж губоньки злипаються.

14. ОЙ НА СИНЬОМУ МОРІ СТОЇТЬ КАМІНЬ МАРМУРОВИЙ

Ой на синьому морі стоїть камінь мармуровий,
 А на тому мармурові сидить козак чорнобровий в сопілочку грає,
 Молодую дівчиноньку та й на мислі має.
 А дівчина, як почула, тяжко, тяжко так зітхнула
 Та вирвала з рожі квітку коло зеленого дуба:
 -А я піду та втоплюся, а не піду за нелюба,
 Бо в нелюба гіркі губи, як гіркий полиночок,
 А у мого миленького, як солодкий медочок.

15. ЗАПОРОЖЕЦЬ, МАТИ, ЗАПОРОЖЕЦЬ

Запорожець, мати, запорожець
 Вивів мене босую на морозець.
 Вивів мене босую кругом хати,
 Стали мені ніженьки прикипати,
 Стали мене сльозоньки обливати
 -Уповала, мати, на коничка,
 Я ж думала буду полковничка.
 Уповала, матінко, на кирею,

Мені той морозець та й байдуже
 Люблю запорожчика та й ще й
 дуже!
 – Ой на що ж ти доню уповала,
 Що ти запорожчика покохала?
 Я ж думала буду панувати,
 З ніжок черевичок не скидати,
 Меду, вина, чаю не спивати,

Я ж думала буду попадею.

А тепер прийшлося орювати,
В чистім полі жито жати
Ще й малу дитину колисати.

16. САМА ШИЛА, САМА ПРЯЛА

Сама шила, сама пряла,
Сама з собою розмовляла:
Чи жить краще за тим паном, за полковником,
Чи жить краще за злодієм, за розбійником?
За злодієм краще жити, бо нічого не робити,
Бо нічого не робити, тільки їсти, спати й пити.
Ведуть коней: хто по двоє, хто по четверо,
А мій милий чорнобривий разом семеро веде.
На восьмому сам сидить, на восьмому сам сидить,
На восьмому сам сидить, поводи в руці держить.

17. РОЗПИВСЯ КОЗАК, РОЗГУЛЯВСЯ

Розпився козак, розгулявся,
А під ним сивий коник розгулявся
Та й у синє море увігнався.
А козак в синім морі потопає
Та на три бережечки виринає,
Та на свого батенька все гукає.

А отець по бережку все гвалтує:
– Чом ніхто мого сина не чує?
Ой охота, синочку, охотонька.
А тепер пропадає головонька.
– Не загину я, батько, не згину,
Та кого вірно люблю, не покину.

18. У ПОЛІ ВЕРБА, ПІД НЕЮ ВОДА

У полі верба, під нею вода,
Там дівчина руту поливала,
Сама молода.
Дівка од води, козак до води:
– Постривай же, молода дівчино,
Дай коню води!
– Не великий пан, напоїш і сам,
Зимна коса, і дівчина боса,
В ніженьки холодно!
– Дівчино моя, та напій коня,
А дай, Боже, осені діждатись –
Чоботи куплю.

Стережися, молода дівчино,
Бо він тебе вб'є.
– Я не стережусь, бо я не боюсь,
Білою ручкой, золотою обручкою
Та й оборонюсь.
– Дівчина моя, сідай на коня,
Та поїдем в чисте поле
До мого двора.
– А в тебе двора – нема ні кола,
При долині три куці калини
Та й то не твоя.
– Дівчино моя, ти ж там не була,

– Не купуй мені, а купуй собі,
 Бо є у мене рідні батько й мати,
 То й куплять мені.
 – Кінь води не п'є, копитами б'є,

Тільки мені, хлопцю молодому,
 Сраму завдала.
 – Хоч я й не була, то сестра була,
 Вона мені, молодій дівчині,
 Правду сказала.

19. ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА ЗА ЧОТИРІ ГОНІ

Ой у полі криниченька на чотирі гони,
 Там козаки молодії напували коні.
 Там дівчина воду брала, руту поливала.
 На козака дивилася, оченьки зірвала.
 – Голуб, мати, коло хати, голуб пролітає!
 – Давай, доню, принадоньки, нехай привикає!
 – Яку ж йому, моя мати, принаду давати?
 – Насип пшінця по колінця, водиці по крильця.
 – Не той, мати, сийий олуб, що крильми літає,
 А той, мати, сивий голуб, що коником грає.
 – Давай, доню, принадоньки, нехай привикає,
 – Яку ж йому, моя мати, принаду давати?
 – Вари рибку осятрину, давай вечеряти!
 Стели постіль тонку білу, хай лягає спати,
 Праву ручку під головку, лівою обняти.

20. ОЙ У ПОЛІ ЖИТО, КОЗАЧЕНЬКА ВБИТО

Ой у полі жито, козаченька вбито,
 Чарівною китайкою личенько покрито.
 Ой вийшла дівчина із нової хати
 Та й підняла китаєчку та й стала плакати.
 Ой вийшла другая з карими очима
 Та підняла китаєчку та й заголосила.
 А третя вийшла з чорними бровами
 Та підняла китаєчку, краяла словами:
 «Бодай тії чари із полиці впали,
 Вони ж мого козаченька із світу зігнали!
 Було ж не ходити, нас трьох не любити.

21. ОЙ У ПОЛІ ДВІ ТОПОЛІ

Ой у полі дві тополі,
 Вітер ними перехитує.
 А в козака дві дівчини,
 Одна одну перепитує.
 – Сеструнечко, подруженько,
 Чи була ти та на вулиці,
 Чи бачила, чи виділа
 Непутнього жениха мого?
 – Ой, бачила і виділа
 Ще з ним трошечки посиділа.

Тяжко зітхав, часто питав:
 “Чом ти друга не виходила”.
 – Ой, на тобі, подруженько,
 На рукава полотенечко,
 Не розлучай мене з милим,
 Не розбивай мого серденька!
 – Ой, на тобі, сеструнечко,
 Ще до того три шаги плати,
 Не хочу, подруженько,
 Сокупнього жениха мати.

22. ОЙ У ПОЛІ СІНО ТИХЕНЬКО ПРИСІЛО

Ой у полі сіно тихенько присіло,
 Ой десь моє закохання вечеряти сіло.
 Нехай вечеряє, ой що воно має,
 Щасливая доріженька, куди подумає.
 – По садочку ходжу, кониченька воджу,
 Ой чого ж я, моя мати, нежонатий ходжу?
 – Оженися, синку, бери собі жінку,
 Та не бери у вдовиці дочки-одиноці.
 Бо вдовина дочка, то ж бо не рівня,
 Ходить собі по риночку, як та королівна.
 Прийшов під віконце: “Добрий вечір, пане,
 Видай дочку-одиноцю восени за мене!”
 – Шкода, шкода, синку, статешного слова,
 Моя дочка-одиноця не ночує вдома.
 – Не пожалій, мати, штирі воли дати,
 Навчу дочку-одиначку вдома ночувати.
 Нагайка-дротянка сріблом-злотом вшита
 Буде мила-чорнобрива сім раз на день бита.
 Нагайка-дротянка з кілка не звисає,
 Шовковая хустиночка від сліз не висихає.

23. ОЙ У НАШІЙ КРАЇНІ ТА СЛУЧИЛАСЬ НОВИНА

Ой у нашій країні случилась новина:
 Підманула Катерина козацького сина:
 – Кидай батька та матір, я покину свої діти
 Та поїдем до міста з міщанів глядіти.

Ой оре Семен, оре сірими волами,
 Виглядає Катерину з чорними бровами.
 Ой оре Семен, оре та на шлях поглядає:
 Чужі жінки обід несуть, а моєї немає!
 Ой дібрався Семен до рідної хати:
 – Дітки ж мої дрібнесенькі, а де ж ваша мати?
 – Ой, пішла наша мати та у поле льон брати,
 Ой щось вона говорила, що вона нам не мати.
 Ой пішла наша мати та у луг по калину,
 Ой щось вона говорила, що вона нас покине.
 Ой пішла ж наша мати та в ліс по корови,
 Ой щось вона говорила: “Будьте, діти здорові!”
 Ой ударився Семен та до кованої скрині –
 Нема грошей і намиста, нема й господині.
 Ой ударився Семен та об поли руками:
 “Дітки ж мої дрібнесенькі, пропав же я з вами!”

24. ТУМАН ЯРОМ, ТУМАН ДОЛИНОЮ, ТУМАН ПОКОТИВСЯ

Туман яром, туман долиною, туман покотився.
 За туманом нічого не видно, ніякого сонця.
 Тільки видно, тільки завидати зеленого дуба.
 Того дуба, під котрим дівчина стояла.
 Ой як вона із парнем стояла, речі говорила:
 – Ой, ти парень, ой, пареньочок, не женися годочок,
 Нехай зросте красная дівчина хоч один вершочок!
 Не послухав теї речі Ваня та взяв оженився.
 Не взяв же він красної дівиці, а взяв удовицю.
 А вдовиця, не те що дівиця: білу постіль слала.
 Ой як вона білу постіль слала, плакала-ридала:
 – Як була я та за першим мужем, жила-нажилася,
 А з тобою, такий-сякий Ваня, горя набралася!

25. ГЕЙ, УСТАНУ Я В ПОНЕДІЛОК РАНЕНЬКО

Гей, устану я в понеділок раненько,
 Гей, та вмиюся хорошенько-біленько,
 Гей, та як сяду я тонке рунечко прясти,
 Гей, та не дам я волоконцеві впасти,
 Гей, я ж то думала, що то сонечко сходить,
 Гей, а то милий та на риночку ходить,
 Чужу милу та за рученьку водить.
 Гей, чужу милу та цілує-милує,

Гей, а на мене дротяну плеть готує.
 Гей, горе, горе, як чужая країна,
 Гей, а ще гірше, як невірна дружина:
 Гей, вона ізсушила, зв'ялила,
 Гей, вона мене з білих ручок звалила.

26. ГЕЙ, ЖУРАВКУ, ЖУРАВКУ...

Гей, журавку, журавку,
 Чого кричиш до ранку?
 - Як же мені не кричати,
 Ніде дружка не видати.
 Ой піду я до лужка,
 Чи не знайду де дружка?

Кругом лужка обійшла,
 Ніде дружка не знайшла.
 Вирву з клена листочок
 Та прикрию слідочок,
 Щоб слід пилом не припав,
 Щоб мій милий не зблукав.

27. ОЙ ПОЇХАВ САВРАДИМ

Ой поїхав Саврадим
 У поле орати,
 Саврадимка, його жінка, –
 До корчми гуляти.
 Гуляла, гуляла.
 Поки не впилася.
 Наїлася борщу-каші –
 В поле потряслася.
 Витягає Саврадим
 Зморену кобилу,
 Запрягає у борінку
 Жінку свою милу:
 – Соб-цабе, моя мила,
 Заволочи просо,
 Щоб ходила,
 Як веліли,
 Не простоволоса!
 Випрягає з борозни -
 Запрягає в рало:
 – Соб-цабе, моя мила,
 Ще додому рано!
 Випрягає з рала –

Запрягає у візок:
 – Соб-цабе, моя мила,
 Ще поїдем у лісок!
 Як поїхав Саврадим із ліска додому,
 То поставив Саврадимку
 На житню соломі.
 Соломі не їла,
 Пити захотіла,
 Напилася із калюжі –
 Лягла й захворіла.
 Як заслаб Саврадим
 Та й на ліжку лежить.
 Саврадимка, його жінка,
 Не спитає, що болить.
 Як помер Саврадим
 Та й на лавці лежить.
 Саврадимка, його жінка,
 По горілку біжить.
 І горілку несе, і музики веде!
 “Тепер, – каже, – Саврадимо,
 Не боюся тебе!”
 Як за гробом ішла, то заплакала,
 Як від гроба ішла, то засвталася.

28. ЗАБОЛІЛА ГОЛОВОНЬКА, ЛИБОНЬ ЖЕ Я ВМРУ

Заболіла головонька, либонь же я вмру,
 Підіть, мені приведіте дівчину мою.
 Поставив я та церковцю посеред села,
 Усі дівки походились – моєї нема!
 Поставлю я коршомочку посеред села,
 Чи не вийде погуляти дівчина моя.
 Поставив я коршомочку посеред села,
 Усі дівки походились, моєї нема!
 Викопаю криниченьку в вишневім саду,
 Чи не прийде дівчинонька рано по воду?
 Через моє подвір'ячко стежечка лежить,
 Туди моя дівчинонька по воду біжить.
 Беру в неї відеречка – вона не дає,
 Даю їй перстенечка – вона не бере!
 А вже ж з теї криниченьки орли воду п'ють,
 А вже ж мою дівчиноньку до шлюбу ведуть.
 Один веде за рученьку, другий – за рукав,
 А третьому серце в'яне: любив, та не взяв.
 Як привели до церковці: “Тепер ти моя!”
 Вона стала, відказала: “Ще ж бо й не твоя!”
 А як стали на рушничку: “Тепер ти моя!”
 Вона стала, відказала: “Ще ж бо й не твоя!”
 А як зв'язав піп рученьки: “Тепер ти моя!”
 Вона стала, заплакала: “Знаю я й сама!”.

29. КОЛО МЛИНА ЯВОРИНА Й ЧЕРВОНА КАЛИНА

Коло млина яворина й червона калина,
 Захотіла погуляти молода дівчина.
 “Ой дай мені, моя мати, червоні кісники,
 Нехай вийду, погуляю, хоч раз на музики.
 Ой дай мені, моя мати, вишиту сорочку,
 Бо почула сопілочку в вишневім садочку.
 Ой дай мені, моя мати, ще й турецький пояс,
 Бо почула на вулиці парубоцький голос.
 Та дай мені, моя мати, кізлові чоботи,
 Нехай піду, погуляю, завтра ж до роботи.
 Та дай мені, моя мати, шовковою бинду,
 Не зачиняй в сінях двері, бо я зараз прийду”.
 Невісточка-голубочка все те добре чула,
 Зачинила в сінях двері – до хати майнула.

Піють півні, піють другі, треті кукурічуть,
Нема дочки-ледащиці ще й досі з вулиці.
Бодай же ти, невісточка, з постелі не встала,
Як на мене, молодую, поговор та слава.

30. СТОЯЛА НА КОЛОДЦІ

Стояла на колодці.	То я б боса ходила,
Моргала на хлопці.	А то я ними маню
Гаю, хлопці, гаю,	Й три пари чобіт маю:
Чорнії брови маю.	Одні – юхтові, треті – козлові,
– Ой, дівчино пишна,	А треті сап'янові
Бровами маниш мене.	Шив шевчик
– Якби я не манила,	Чорнобровий.

31. У ПОЛІ МОГИЛА З ВІТРОМ ГОВОРИЛА

У полі могила з вітром говорила:
– Повій, вітре, буйнесенький, щоб я й не чорніла,
Щоб я не чорніла, а щоб зеленіла,
Щоб на мені трава росла повище коліна.
Росла, росла трава, стала висихати,
Ждала мати сина з війська та й стала плакати.
Не плач, не плач, мати, не плач, не журися,
Бо вже твій син молоденький в війську оженився.
А взяв собі жінку – високу могилу,
А були в нього бояри – високі бур'яни.

32. ОЙ, ВАЖУ Я, ВАЖУ НА ДІВЧИНУ ВРАЖУ

Ой важу я, важу на дівчину вражу.
Мене мати не пускає, а я вікном лажу.
– Щоб тебе лазила лихая година,
Через тебе, вражий сину, мене мати біла.
Ой біла-не біла, обіцяла бити,
Перестань, перестань до мене ходити.
– Ой, не перестану, поки не достану
Вірних слів, чорних брів, хорошого стану!
Дівчина хороша, хорошого стану,
А хто ж тебе любить буде, як я перестану?

– Козаче-дураче, цуцику рябенький,
Буде ходить, буде любить козак молоденький.

33. ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ ЖИТО ЗЕЛЕНІЄ

Ой за гаєм, гаєм жито зеленіє,
А за добрим чоловіком жінка молодіє.
Ой за гаєм, гаєм жито посихає,
За ледачим чоловіком жінка пропадає.

34. ТЕМНИЙ ВЕЧІР, СМУТНИЙ РАНОК

Темний вечір, смутний ранок,
Десь поїхав мій коханок.
Десь поїхав та й нема –
Серце моє умліва.
Був в Варшаві, був в Полтаві
Та й заїхав в Городок.
Там побачив красну дівку,
Сладкий продає медок.

Я просив її напитися,
Вона мені не дала.
– Прощай, прощай,
дівчинонько!
Вона ручку подала:
– Пригадай же, друг лютезний,
Свою першу любов.
Як любились, як кохались,
А тепер не будем знов.

35. КОРОЛЕВИЧ

Як поїхав королевич на полювання
Та покинув свою Ганнусю на горювання.
Як виїхав королевич у чисте поле,
Взяв коня до прикорня в шовковій траві.
А сам ліг відпочивати – зморив його сон –
Та й приснився королевичу чудний дивний сон:
З-під рученьки, з-під правої вилетів сокол.
З-під рученьки, з-під білої – сивая птиця.
Ой, не жалій, королевичу, коня-воронця
Та поїжджай, королевичу, до ворожки.
– Циганко-ворожко, відгадай сон:
З-під рученьки, з-під правої влетів сокол,
З-під лівої, з-під білої – сива птиця!
– Ой, не жалій, королевичу, коня-воронця
Та поїжджай, королевичу, до свого дворця,
Бо вже твоя Ганнусенька сина родила!
Ой виїхав королевич на високу гору:
Ніде світла не видать, тільки в мому дому.

36. ОЙ, ТИ Ж ГАРНИЙ, СЕМЕНЕ

Ой ти гарний, Семене,
 Іди сядь коло мене.
 І спідниця в мене є,
 Сватай мене, Семене!
 – Ой, нащо мені спідниця,
 Як сама ти, як мазниця?
 – Нова хата в мене є,
 Сватай мене, Семене!

– Ой, навіщо мені хата,
 Як сама ти гандрибата?
 – І комора в мене є,
 Сватай мене, Семене!
 – Ой, нащо мені комора,
 Як сама ти кікімора?
 – Копа грошей в мене є.
 Сватай мене, Семене!

37. РОЗПРОКЛЯТА КАНАЛІЄ

Розпроклята каналіє,
 Знала, що забрати:
 Начіпляла кораликів,
 Щоб її кохати.
 Начіпляла кораликів та на білу шию:
 – Сватай мене, Семенчику,
 Або ти, Василю!

38. ОЙ, ПРИЙШОВ КУМ ДО КУМИ

Ой прийшов кум до куми,
 А кума мете хату.
 – Та кидай, кума, хату
 Та ходім у кімнату!
 Ой прийшов кум до куми,
 А кума миє ложки.
 – Та кидай, кумо, ложки,
 Поговоримо трошки!

– Ой, ти, куме, мій куме,
 Ти розважний, розумний,
 То розваж же ти собі,
 Що то я кума тобі!..
 Ой, пішли кум з кумою
 Та ярм-долиною,
 Та зацвів кум рожею,
 А кума калиною.

39. СВЕКРУШЕЧКА НЕВІСТОЧКУ ДУЖЕ НЕ ЗЛЮБИЛА

Свекрушечка невісточку дуже не злюбила:
 Катувала, докоряла та таки й зубила.
 У неділю рано-рано таке зілля дала,
 Що у полі невісточка тополею стала.
 – Візьми, візьми, мій синочку, гострую сокиру
 Та зрубай ту оту тополю н своєму полі.
 Цюкнув її сокирою – вона застогнала,
 Цюкнув вдруге при корені – з неї кров полляла,
 Цюкнув її у третій раз – вона похилились,
 Срібним листям затрусила та й заговорила:
 – Не рубай мене, соколе, бо я – твоя мила!
 Став козак той, пригорнувся до тої тополі,
 Став явором коло неї на своєму полі.
 Віє вітер, повіває, гуляє по полю,
 Явір гнеться, обіймає високу тополю...

40. У НЕДІЛЮ РАНО-ПОРАНЕНЬКУ, РОЗСЕРДИВСЯ СИН НА НЕНЬКУ

У неділю рано пораненьку розсердився син на неньку:
 – Іди, нене, тепер від мене, бо сьогодні будуть гості в мене.
 А ті гості в синім кармазині, а ти, нене, в старенькій свитинці.
 В старенькій свитині, дротяній намітці, буде сором дивитися жінці.
 – А є в тебе другая хатка, то ти скажи, що я твоя прядка.
 Буду тобі куколку чесати, мале дитя буду колисати.
 – Шкода, мати, куколки зривати, мале дитя буде саме спати.
 Вийшла мати за нові ворота, зігнулася, як бідна сирота.
 Пішла мати попід густі лози, обілляли її гірки сльози.
 Пішла мати ярм-долиною, зустрілася з рідною дочкою:
 – Іди, нене, тепера до мене, бо тепера лиха доля в мене,
 А як буде лиха доля бити, не цурайся неньку боронти!
 У неділю рано-пораненьку аж приходить син по свою неньку:
 – Іди, нене, тепера до мене, бо случилась причинька в мене:
 Вмерла жінка, вмерла молоденька, зосталася дитина маленька.
 – Якби, брате, ще хата згоріла, то б я ненці піти не веліла.

41. ЗАПЛАКАЛИ ХЛОПЦІ ІЗ ХЕРСОНУ ЙДУЧИ

Заплакали хлопці із Херсону йдучи:
 Подерли жупани, поробили онучі,
 Онучі з жупанів, а з чоботів – сап'янці,
 Ішли по морозу – поморозили пальці.
 А прийшли додому аж в середу вранці:
 – Ой, відчини, ненько, перегріти серденько!
 Вийшла мати відчинити й стала нарікати:
 – Де літом робили, туди йдіть зимувати!
 – Не нарікай, наша мати, бо не маєш нащо,
 Ми весну почуєм та вп'ять помандруєм.
 В далекі дорозі та на лютім морозі
 Сніжок по коліна, а заметіль вище ліса.

42. БОДАЙ ТОБІ ТАКИЙ ВІК ДОВГИЙ

Бодай тобі такий вік довгий,
 Як у мене чоловік добрий.
 Добрий, добрий та й не п'яниця.
 Пропив штани та й не тямиться.
 Ой маю я та й одного п'ятака
 Та найму я музиченька-дивака.
 Грайте мені, музиченьки, грайте.
 Чи не дасть Бог мені штанів знайти.
 Ой виходжу та за ворота,
 Витягаю штани з болота.
 Горе мені із таким мужом.
 Що не в'яже штанів гудзом,
 Тільки тими петелицями
 З чорнявими молодицями!

43. ОЙ ПУСТКА В ХАТІ ЩЕ Й ПЛАЧУТЬ ДІТИ

Ой пуста в хаті ще й плачуть діти,
 Бо пішла жінка до корчми пити.
 Ой пила, пила – чіпця згубила,
 Прийшла додому та й мужа била.
 Ой била, била – вигнала з хати:
 – Ой, іди, муже, чіпця шукати!
 Ой ви, сусіди, ви, добрі люди,

Хто знайшов чіпця, в пригоді буду:
Дам мірку жита ще й мірку проса,
Бо ходить жінка простоволоса.

44. ОЙ ПОБІГ КОСМИНА...

Ой побіг Космина голий по дорозі, голий по морозі. Аж там чоловік
Горох молотить. А він йому каже:

– Дай тобі, Боже, сто кіп змолотити!

Решта гороху не намолотити.

Били Космину, били волочили,

Чорні кудрі покривавили.

І побіг Космина голий по дорозі, босий по морозі

Аж до своєї мами Василиченьки.

– Ой, мамусю моя, Василиченько.

Навчи ти мене на все лишенько!

– Ото тобі, дурню, чого не розумний?

А як тобі трапиться таку річ бачити,

То ти кажи:

– Дай тобі, Боже, не перевозити, не переносити,

Коні потомити, вози поломити.

Ой побіг Космина голий по дорозі, босий по морозі,

Аж там чоловік дитину ховає.

А він йому каже:

– Дай тобі, Боже

Ні перевозити, ні переносити,

Коні потомити, вози поломити!

Били Космину, били-волочили,

Чорні кудрі покривавили.

Ой побіг Космина голий по дорозі, босий по морозі

Аж до своєї мами Василиченьки.

– Ой, мамуню моя Василиченько,

Навчи ж ти мене на все лишенько.

– Ото тобі, дурню, чого не розумний?

Як тобі трапиться таку річ бачити,

То кажи: “Вічная пам’ять!”

Знов побіг Космина голий о дорозі, босий по морозі

Аж там чоловік весілля справляє.

А він тому чоловіку каже:

– Вічная пам’ять!

Били Космину, били-волочили,

Чорнії кудрі покривавили.

Знов побіг Космина голий по дорозі, босий по морозі

Аж до своєї матері Василиченьки.

– Ой, мамуню моя Василиченько,
 Навчи мене на все лишенько.
 – Ото тобі, дурню, чому не розумний?
 А як тобі трапиться таку річ бачити,
 То ти кажи: “Дай тобі, Боже,
 З нею шлюб узяти, з діточками, з жінкою свій вік скоротати!”
 Ой побіг Космина голий по дорозі, босий по морозі.
 Аж там чоловік свиню шмалить.
 А він йому каже:
 – Дай тобі, Боже,
 З нею шлюб узяти, з діточками, з жінкою свій вік скоротати!
 Били Космину, били-волочили,
 Чорнії кудрі покривалили.
 І побіг Космина голий по дорозі, босий по морозі
 Аж до своєї мами Василиченьки.
 – Ой, мамцю моя Василиченько,
 Навчи ж ти мене на все лишенько.
 – Ото тобі, дурню, чого не розумний?
 А як тобі трапиться таку річ держати.
 То ти кажи: “Дай тобі, Боже,
 В сальник ізложити, з діточками, з жінкою хороше спожити!”
 І побіг Космина голий по дорозі, босий по морозі.
 Аж там чоловік сів у рів тишком,
 А він йому каже:
 – Дай тобі, Боже,
 В сальник ізложити, з діточками, з жінкою хороше спожити!
 Били Космину, били-волочили,
 Чорнії кудрі покривавили.

45. СЕМЕН КАЖЕ...

– Виріжу я палку, – Семен каже.
 Та такую шмалку, – Семен каже.
 Та кину я на сороку, – Семен каже.
 Та поцілив Гандзю в око, – Семен каже.
 Тепер Гандзя крива, – Семен каже.
 Тепер Гандзя сліпа, – Семен каже.
 Ізварила кабака, – Семен каже.
 До кабака вся приправа, – Семен каже.
 Миска пшона, шматок сала, – Семен каже.
 Будем їсти кабака, – Семен каже.

46. СТОЇТЬ МОНАХ У ДЗВІНИЦІ

Причащає молодиці.

Приспів:

Ой жаль, Ой жаль,

Що я монах!

Молодиці, котра краща,

Пристипили до причастя.

Приспів.

То чорнява, то білява,

На котру глянь, то все брала.

Приспів.

Раба Божая Маріє,

За тобою серце мліє.

Приспів.

Раба Божая Параско,

Прийди вечір, зроби ласку!

Приспів.

Дзвін гуде, утихає,

Монах з жалю умліває.

Приспів.

47. ТА ОРАВ МУЖИК КРАЙ ДОРОГИ

Та орав мужик край дорги,

Та воли в нього круторогі,

А погоничі чорноброві,

А плугатарі чеверногі.

Приспів:

Гей, цоб-цабе, рябий, тпру!

чеверногі!

Та добрав до берези,

Та почепив він торбу на березі.

А та торба не пустая.

А начинена пирогами,

А пироги вороб'ями.

Приспів.

Ой ішла дівка Катерина

Та вона ж тую торбу вкрала,

Та під явором сховала.

Приспів.

48. ДЯЧКУ, ДЯЧКУ, ЧИ ЇВ БИ ТИ ПЕЧЕНУ КАЧКУ?

Подай, Господи!
 А їсти паляниці ти хотів би на вечорницях?
 Подай, Господи!
 А пити добру чарку та цілувати шинкарку?
 Подай, Господи!
 А як замісити вареників та надають тобі бебехів та товчеників?
 Тобі, Господи!

Зауваження:

*цих три пісні мною було надруковано в 1924 р.
 тоді ж К. Богуславський їх аранжував
 і вони стали відомі в Україні.*

49. ОЙ ДАЙ, БОЖЕ, ДОЩ, ЗВЕЧОРА ПОГОДОНЬКУ

Ой дай, Боже, дощ, звечора погодоньку,
 Візьму відерця та й піду по водоньку.
 Нахилилася в криницю води брати –
 Аж веде нелюб коника напувати.
 А з нелюбом весь вечір простояла,
 Та нелюбу правдоньки не сказала.
 Ой дай, Боже, дощ звечора погодоньку.
 Візьму відерця та й піду по водоньку.
 Нахилилася водоньку брати –
 Аж веде милий коника напувати.
 А я з миленьким хвилини не стояла.
 Та я милому всю .правдоньку сказала!

50. КАЧАЮСЯ, ВАЛЯЮСЯ, ЇДЯТЬ МЕНЕ БЛОХИ

Качаюся, валяюся, їдять мене блохи,
 Роззуюся, роздягнуся, піду до Явдохи!
 Нехай тії Явдошині та маму мордує.
 Нехай тая Явдошина мною не гордує.

51. ІДУТЬ, ІДУТЬ ТРИ КОЗАКИ

Ідуть, ідуть три козаки,
 Та всі не однакі.
 Питаються до Марисі,
 Де Марисі хата.
 Один каже: “Люба, мила!”
 Другий каже: “Гарна!”
 Третій каже: “Полюбити,
 Та надія марна!
 Не холодна твоя вода,
 То й не буду пити,
 Не хороша твоя врода –
 Піду до вдовиці!”

52. ОЙ ПОЇХАВ МІЙ МИЛИЙ В ДОРОГУ

Ой поїхав мій милий в дорогу,
 Я ж прийняла сироту-небогу.
 Як приїхав мій милий з дороги –
 А я йому дитину під ноги!
 – Ой, у мене циганочка була,
 Вона в мене дитину забула!
 – Брешеш, мила, брешеш, чорнобрива,
 Не циганська в тебе дитина!
 Як дав мені добового сала,
 Як помастив – аж шкура відстала.

53. ОЙ ТИ, БРАТЕ, МУСІЮ

Ой ти, брате, Мусію,
 Чи бачив ти чудасію?
 А я бачив чудака,
 Багатого мужика.
 Вісім пар волів мав,
 На капусту орав,
 Жінку й матір запрягав!
 А на жінку: “Тпру-тпру-тпру!”
 А на матір: “Но-но-но!”
Приспів:
 Думає, думає, думає!

54. ДУБ НА ДУБА ПОХИЛИВСЯ

Дуб на дуба похилив,
 Калина на сливу.
 Один дурень вихвалявся,
 Що я за ним гину!
 А я дубка перескочу
 Та й не зачеплюся,
 А я дурня занехаю
 Та ще й насміюся!

55. ОЙ ТИ, МАТИ МОЯ

Ой ти мати моя,
 Мати рідная,
 Візьми ж ти мене
 На чужу сторону,
 На чужу сторону,
 У велику сім'ю.
 А велика сім'я
 Та й вечеряти пішла,
 А мене, молоду,
 Та й на воду послала.
 Я приходжу до воріт –
 Щось у хаті гомонить,
 Щось у хаті гомонить,

Мати з сином говорить:
 – Ой, ти, сину мій,
 Ти, дитино моя,
 Чом горілки не п'єш,
 Чому жінки не б'єш?
 – Ой, ти, мати моя,
 Ти, досада моя,
 Чим же тобі не вгодна
 Ця дитина чужа?
 А як я її брав –
 Так, як мак процвітав,
 А тепер таке стало,
 Що я й сам не пізнав!

КОЛИСКОВІ

56. ОЙ ХОДИТЬ СОН КОЛО ВІКОН

Ой ходить сон коло вікон,
 А дрімота коло плота.
 Питається сон дрімоти:
 – Де ми будем ночувати?
 Де хатина теплесенька,
 Де дитина малесенька.

57. СПЕКЛА МЕНІ МАТИ КНИШ

Спекла мати книш,
Та вхватила клята миш.

- А де ж тая мишка?
- В соломі побігла!
- А де ж тая солома?
- У печі згоріла!
- А де ж тая пічка?
- Вода затопила!

- А де ж тая водиця?
- Квітками заросла!
- А де ж тії квіточки?
- Дівчата зірвали!
- А де ж тії дівчата?
- Парубки зірвали!
- А де ж тії парубки?
- Давно повмирали!

58. ЛЮЛІ-ЛЮЛІ, КОТКУ!

Люлі-люлі, котку!
Зробив же ти шкодку!
Люлі-люлі, коточок!
Украв же він клубочок
Та поніс поза ліс,
Та до Галі заніс.
Стала Галя бити

Кота, волочити:
– Не вчись, котку, красти,
А вчися робити,
Черевички шити,
Та й не дорогії,
По три золотії.

КОЛЯДКИ

59. ДІВКА МАРІЯ В ГАЮ СТЕРЕГЛА СОЛОДКИХ ЯБЛУК

Дівка Марія стерегла солодких яблук.

Дунаю!

Приспів:

Дунай-море, дівонько-зоре,

Дунаю!

Прийшов до неї батенько її.

Дунаю!

Приспів.

– Ой, подай, подай, солодких яблук.

Дунаю!

Приспів.

– Ой, не дам, не дам, не велів Адам.

Дунаю!

Приспів.

Дівка Марія в саду стерегла солодких яблук.

Дунаю!

Приспів.

Прийшла до неї матінка її.

Дунаю!

Приспів.

– Ой, подай, подай солодких яблук.

Дунаю!

Приспів.

– Ой, не дам, не дам, не велів Адам.

Дунаю!

Приспів.

Дівка Марія в гаю стерегла солодких яблук.

Дунаю!

Приспів.

Прийшов до неї братечок її.

Дунаю!

Приспів.

– Ой, подай, подай солодких яблук.

Дунаю!

Приспів.

– Ой, не дам, не дам, не велів Адам.

Дунаю!

Приспів.

Дівка Марія в саду стерегла солодких яблук.

Дунаю!

Приспів.

Прийшов до неї миленький її.

Дунаю!

– Ой, подай, подай солодких яблук.

Дунаю!

Приспів.

– Ой, подам, подам, бо звелів Адам.

Дунаю!

Приспів.

За цим же словом бувай здорова, дівко Маріє!

Дунаю!

Приспів.

Свята провести, других діждати.

Дунаю!

Приспів.

А третіх діждеш – заміж підеш.

Дунаю!

Приспів.

ПРИМОВКА

*Який цей хліб, житній чи пшеничний,
Щоб такий був хазяїн гречний та величний
Перед князями,
Перед панами,
Перед хорошими молодцями!
А ваша річ, колядники,
Поскидайте шапочки
Та й кажіть: „Дай, Боже!”*

60. ЧЕРЕЗ ГОРУ, ЧЕРЕЗ КРЕМ'ЯНУЮ

Через гору, через крем'яну,
Тудою ішла стежка зоряна.
Там рясна-красна росла калина.
А ще найкраща Марія в батька
З водою ішла, а за нею йшов королів синок:
– Пожди-погоди, гречная панно,
Відгадай мені три загадочки.
Як відгадаєш – то моя будеш,
Не відгадаєш – батькова будеш.
Ой що ж то росте та без кореня?
Ой що ж то цвіте та без синя цвіту?
Ой що ж то горить та без полум'я?
– А камінь росте та без кореня,
Папороть цвіте без синя-цвіту,
Синій каменю – без полуменю!
За цим же словом бувай здорова,
Гречная панно, панно Маріє!
Добри вечір!

61. ОЙ ХВАЛИЛАСЯ БІЛА БЕРЕЗА

Ой хвалилася біла береза:
 – А в мене віття гнучке-високе,
 Тонке-високе листям широке;
 А в мене кора, як папір, біла;
 А в мене коріння – аж до каміння!
 Ой не хвалися, біла березо,
 Бо ж не ти те віття викохала.
 Розвили листя буйнесенькі вітри,
 Облили кору дрібненькі дощі,
 Підлила коріння бистрая вода.
 Ой хвалилася гречная панна, панна Марія:
 – А в мене личко, як те яблучко,
 А в мене коса – аж до пояса.
 Ой не хвалися, гречная панно, панно Маріє,
 Бо не ти ж тую косу викохала,
 Кохали її ненька старенька, сестра рідненька.
 Добривечір!

62. БІДНА ВДОВА

Чи вдома, вдома та бідна вдова?
 – Що ж вона діє?
 – Золото віє?

Ой дай же ти нам хоч одвірочки,
 Хоч дві жменьочки!

63. ЧОРНА ХМАРА

Ой там за ліском,
 Там чорна хмара.
 Ой то не хмара,
 То ж коней пара.
 Там пан Іванко
 Коником грає,
 Військо збирає.
 Як зібрав військо –
 Аж землі важко.
 Ой там б'є та б'є

Вийшли до нього
 Царі-городці,
 Славні молодці,
 Вивели йому
 Коня в наряді.
 А він на тес
 Ані поглянув,
 Шапочки не зняв,
 Не подякував,
 Шаблею махнув,

На царів-город,
 Що царів-город
 Аж здвигнеться.
 Вийшли до нього
 Царі-городці,
 Славні молодці,
 Винесли йому
 Миску червінців.
 А він на тее
 Ані поглянув,
 Шаблею махнув,
 Військо привернув.
 Ой той б'є та б'є
 На Царів-город,
 Що Царів-город
 Аж здвигнеться!

Військо привернув.
 Ой там б'є та б'є
 На Царів-город,
 Що Царів-город
 Аж здвигається.
 Прийшли до нього
 Царі-городці,
 Славні молодці,
 Вивели йому
 Панну-царівну.
 А він на тее
 Бардзо поглянув,
 Шаблею махнув-
 Військо відвернув,
 Шапочку здійняв
 Ще й поцілував!
 Добривечір!

64. ОЙ РАНО-РАНО КУРИ ЗАПЛИ

Ой рано, рано кури запіли,
 А ще раніше пан Іван встав,
 Лучком забряжчав, братів пробуджав:
 – Вставайте, браття, коні сідлайте,
 Хортів скликайте,
 Бо поїдемо в чистеє поле на полювання.
 Ой там я назнав куну в терені, пану в теремі,
 Ані царівну, ні королівну, батькову дочку,
 Як паняночку!
 Добривечір!

65. ОЙ ТАМ ЗА ЛІСОМ, ЗА ДУБИНОЮ

Ой там за лісом, за дубиною,
 Там оре плужок восьмириною.
 А за тим плужком – Іван з батіжком.
 Прийшла до нього матінка його:
 – Ой, ори, ори, синку, дрібненьку скибку
 Та посіємо жито й пшеницю, всяку пашницю,

Та зберем женців-сімсот молодців
 Та нажнемо кіп, як небесних зір,
 Та складемо стіжок, як ясний місяць,
 Та складемо другий, як ясне сонце!
 Стіжечок гречки – на пиріжечки,
 Стіжечок пшениці – на паляниці,
 Стіжечок проса – щоб не ходила мати боса!
 А ще стіжечок вівса! Вже й колядка вся!
 Добри вечір!

66. ПАНЕ ГОСПОДАРЮ!

Пане господарю,
 Вставай з постелі, відчиняй двері,
 Застеляйте столи все тисовії,
 Клади калачі з ярої пшениці.
 Бо буде в тебе три гостоньки:
 А перший гість – ясен-місяцю,
 А другий гість – ясне сонечко,
 А третій гість – дробен дощичок.
 – Чим ся похвали, ясен-місяцю?
 – А як я зійду темної ночі,
 То зрадується всяк звір у полі,
 Гість у дорозі.
 – Чим ся похвали, ясне сонечко?
 – А як я зійду в неділю раненько,
 То зрадується весь мир християнський,
 Дітки маленькі, в садок ідучи, квітки несучи.
 – Чим ся похвали, дрібен-дощику?
 А як я зійду три рази в маю,
 То зрадується жито й пшениця,
 Всяка пашниця!
 Добри вечір!

67. БІГЛА ТЕЛИЧКА ЧЕРЕЗ БОРОЗНИЧКУ

Бігла теличка
 Через борозничку
 Та в дядьків двір.
 Я вам, дядьку, заколядую, –
 Вишневий пиріг!

Як не винесете пирога,
 То візьму вола за рога,
 Волом буду робити,
 Рогом буду трубити:
 “Ту-ру-ру-ру!”.

ЩЕДРІВКИ

68. ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА

Ой у полі криниченька,
 Коло неї травиченька.
 Там Іванко коня пасе,
 Пасе, пасе, напуває,
 Ще й співає, в дуду грає.
 Прийшла до нього матіночка:
 – Хто ж тебе, синку, цих пісень наспівав?
 – Любило мене аж три дівчини:
 Одна любила – коня купила,
 Друга любила – дудку купила,
 Третя любила – пісень навчила.
 Добри вечір!

69. ПРИЛЕТІЛА ЩЕБЕТУШКА

Прилетіла щебетушка,
 Сіла собі на віконці,
 Сіла, стала щебетати, господаря викликати:
 – Вийди, вийди, господарю, подивися на кошару,
 Чи всі вівці покотились, чи ягнята породились?
 А ягнятка карновушки та скакали коло грушки,
 А баранці круторогі та скакали по оборі –
 Гоц – коц – коц – коц!

70. ПЛИВЕ ЛИСТ

Ой пливе лист по Дунаю,
 На тім листі три підписи:
 Один підпис – ясний місяць,
 Другий підпис – ясне сонце,

Третій підпис – ясні зірки.
 Ясний місяць – сам господар,
 Ясне сонце – господиня,
 Ясні зірки – то їх дітки.

71. ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА

Ой у полі криниченька,
 Коло неї – травиченька.
 Там Іванко коня пасе,
 Пасе, пасе, напуває,
 Свою неньку викликає.
 Прийшла до нього мати його:
 – Сідлай, синку, кониченька
 Та й поїдем до вістонька.
 У містонько – по дівоньку.
 Там дівонька хорошая,
 Хорошая, багатая:
 У суботу – в оксамиті,
 А в неділю – в сріблі, злоті.
 Добривечір!

72. ОЙ, КОЗО, КОЗО, КОЗО-НЕБОГО!

Ой козо, козо, козо-небого!
 Потупцюй зі мною отут немного:
 Де коза ходить – то там хліб родить;
 Де коза ногою – там жито копою;
 Де коза рогом – там жито стогом!

ВЕСНЯНКИ

73. ВЕСНЯНИЙ ШУМ

Виорю я нивку, широку та довгу,
 Посію я гречку, чорну та чорну.
 А у гречки – золоті вершечки,
 А в пшениці – золоті косиці.
 Ану, дівки, станьте, гадайте,
 Станьте, гадайте, шума заплітайте.
 А в нашого шума – зелена шуба.

А шум шумить по діброві,
 А шумиха рибу ловить:
 Що зловила – те й пропила,
 Дівці шуби не купила.
 Пожди, дівко, до вівторка,
 Буде шуба ще й чемірка,
 Буде шуба ще й чемірка,
 Ждала дівка до вівторка,
 З'їла дідька, не чемірку.
 Пожди, дівко, до середи,
 Буде шуба ще й наряди.
 Ждала дівка до середи.
 З'їла дівка не переди.
 Пожди, дівко, до п'ятниці,
 Буде шуба ще й задниці.
 Ждала дівка до п'ятиці,
 З'їла дівка не задниці.
 Пожди, дівко, до суботи,
 Буде шуба ще й чоботи.
 Ждала дівка до суботи,
 З'їла дідька – не чоботи.
 А шум шумить по діброві,
 А шумиха рибу ловить:
 Що зловила – те й пропила,
 Дівці шуби не купила.

74. РОЗІЛЛЯЛИСЬ ВОДИ НА ЧОТИРИ БРОДИ

Розлилися води на чотири броди.

Приспів:

Гей, дівки!

Весна-красна,

Земля зелененька.

А в першому броді соловей щебече.

Приспів.

А в другому броді зозуля кувала.

Приспів.

А в третьому броді дівчина плаче.

Приспів.

Соловей щебече, зеленої трави кличе.

Приспів.

Зозуля кувала, садки розвивала.

Приспів.

Дівчина плакала – за нелюба йшла.

Приспів.

75. НАСТОЧКА

Ой у полі кладочка, кладочка,
Там стояла Насточка, Насточка,
Решетом воду носила, носила,
Дібровоньку гасила, гасила.
Скільки в решиті водиці, водиці,
Скільки в хлопців правдоньки, правдоньки,
Ой у полі кладочка, кладочка,
Там ходила Насточка, Насточка,
Цебром воду носила, носила,
Дібровоньку гасила, гасилальки.
Скільки в цебрі водиці, водиці,
Стілки в дівці правдиці, правдиці.

76. ДРАГОЛЮБ

Я посію драголюб.
Десь узявся мій нелюб,
Пустив коня в драголюб.
А я коня зайняла
Та й до пана одвела:
– Ой, пане, мій паночку,
Суди мені правдочку:
Мені буде нелюб мій,
Мені буде сивий кінь?

Я посію драголюб.
Десь узявся милий мій,
Пустив коня в драголюб.
А я коня зайняла
Та й до пана одвела:
– Ой, пане, мій паночку,
Суди мені правдочку:
– Тобі буде сивий кінь,
Мені буде милий мій!

77. ОЙ ДІД ЛАДО

– А ми поле виорем, виорем.
Ой, дід Ладо, виорем, виорем.
– А ми просо посієм, посієм.
Ой, дід Ладо, посієм, посієм.

– А ми коня займемо, займемо.
 Ой, дід Ладо, займемо, займемо.
 – А ми коня викупим, викупим.
 Ой, дід Ладо, викупим, викупим.
 – А ми дамо сто рублів, сто рублів.
 Ой, дід Ладо, сто рублів, сто рублів.
 – А ми сто рублів не візьмем, не візьмем.
 Ой, дід Ладо, не візьмем, не візьмем.
 – А ми дамо парубка, парубка.
 Ой, дід Ладо, парубка, парубка.
 – А ми дамо дівчину, дівчину.
 Ой, дід Ладо, дівчину, дівчину.
 – Ми дівчину візьмемо, візьмемо,
 Ще й додачі додамо, додамо.
 – У нас дівка в жадобі, в жадобі,
 В сосновому кадубі, кадубі.
 – А ми кадуб займемо, займемо,
 А дівчину візьмемо, візьмемо.

ВЕСНЯНІ ІГРИЩА

78. ОЙ ТАК, ТАК

Ой як, як, ой як, як із нелюбом походити?
 Ой так, так, ой так, так!
 Ой як, як, ой як, як із нелюбом говорити?
 Ой так, так, ой так, так!
 Ой як, як, ой як, як із нелюбом обійнятись?
 Ой так, так, ой, так, так!
 Ой як, як, ой як, як із нелюбом поцілуватись?
 Ой так, так, ой так, так!
 Ой як, як, ой як, як із миленьким походити?
 Ой так, так, ой так, так!
 Ой як, як, ой як, як із миленьким говорити?
 Ой так, так, ой так, так!
 Ой як, як, ой як, як із миленьким обійнятись?
 Ой так, так, ой так, так!
 Ой як, як, ой як, як із миленьким поцілуватись?
 Ой так, так, ой так, так!

Зауваження

*В середині дівчачого кола дві дівчини,
 ходячи в парі, пританцювували,
 рухами й на мігах показують, як саме це робиться.*

79. ПЕРЕПІЛКА

А в нашої перепілки та головка болить.

Приспів:

Тут була, тут була перепілочка,

Тут була, тут була ясно зірочка.

А в нашої перепілки білі ручки болять.

Приспів.

А в нашої перепілки та ніженьки болять.

Приспів.

А в нашої перепілки та старий муж іде.

Приспів.

Та на нашу перепілку він нагайку несе.

Приспів.

До нашої перепілки молодий муж іде.

Приспів.

Для нашої перепілки ...несе.

Приспів.

Зауваження.

Дівчина в центрі дівчачого кола й на мігах показують то свій біль, то своє горе, то радість, відповідно до слів пісні.

80. ЗАЙЧИК

А в нашого зайчика

Та головка болить.

А в нашого зайчика

Сірі п'ятки болять.

Зайчику, скоком-боком,

Візьми собі дівчину

З карим оком.

Візьми собі полину—

Покрий собі голову,

Візьми собі м'ятки—

Попар собі п'ятки.

Зайчику, повернся,

Візьми собі дівчину—

Викрутися!

Зауваження. Дівчина в центрі кола під спів дівчат танцює, показуючи на “хворі” місця. Потім хватає одну із дівчат, вириває її з кола і стає на її місце. Далі “зайчика” грає вже ця, вирвана з кола, дівчина. Ігрище продовжується, поки не надокучить.

81. КОСТРУБОНЬКА

Хор дівчат:

Бідна моя головонька,
 Нещаслива годинонька,
 Ой що ж бо я наробила,
 Кострубонька розгнівила!
 Вернись, вернись, Кострубонько,
 Стань зі мною до шлюбоньку!

Наречена Кострубонькова:

Чи не бачили мого Коструба?

Одна з дівчат:

Поїхав у чуже село свататися!

Хор дівчат:

Бідна моя головонька,
 Нещаслива годинонька,
 Ой що ж бо я наробила,
 Кострубонька розгнівила!
 Вернись, вернись, Кострубонько,
 Стань зі мною до шлюбоньку!

Наречена Кострубонькова:

Чи не бачили мого Коструба?

Одна з дівчат:

Поїхав рушники брати!

Хор дівчат:

Бідна моя головонька,
 Нещаслива годинонька,
 Ой що ж бо я наробила,
 Кострубонька розгнівила!
 Вернись, вернись, Кострубонько,
 Стань зі мною до шлюбоньку!

Наречена Кострубонькова:

Чи не бачили мого Коструба?

Одна з дівчат:

Поїхав розкидатися (тобто, щоб розірвати сватання).

Хор дівчат:

Слава тобі, Лем-Боже,
 Таки ж мене Коструб візьме,
 Вернись, вернись, Кострубоньку,
 Стань зі мною до шлюбоньку!

ПЕТРІВЧАНКИ

82. ОЙ, ПЕТРЕ, ПЕТРЕ-ІВАНЕ

Ой, Петре, Петре-Іване,
 Вже ж твоя петрівочка минає,
 А Марія чоловіка не має.
 Ой нащо тобі, Маріє, чоловік,
 Як у тебе (ім'ярек) на весь вік.

83. А ПЕТРІВОЧКА – МАЛА НІЧКА

А Петрівочка – мала нічка,
 Не виспалася невісточка,
 До череди гнала та й задрімала,
 На пеньки пальці розбивала,
 На терен очі повиймала.

84. ОЙ СВАРИЛИСЯ ТА СВЯТИЙ ПЕТРО ЩЕ Й СВЯТИЙ ПАВЛО

Ой сварилися святий Петро
 Ще й святий Павло.
 Ой сварилися та змагалися.
 А Петро каже, що небо більше;
 А Павло каже, що земля більша.
 Ой не сварімось, ой не змагаймося,
 А скажімо Гилії, нехай зміряє небо і землю.
 Небо менше, бо скрізь рівненьке,
 Земля велика – гори й долини.

ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ

а) СВАТАННЯ

85. Ой скакав зайчик попід зайчик та й скаче,
 Ой знайшов собі клубок ниток та й плаче:
 – Ой, коли б мені ці ниточки зсотати!
 Казав Іван: “Буду Марію сватати”.

86. За городом жито жала,

В сусідки ночувала.
 А за мною послі прийшли!
 – Іди, доню, додому,
 Є в тебе три гостоньки,
 Від нелюба старостоньки.
 – Як можна, відправляйте,
 Рушнички не давайте.
 За городом жито жала,
 У сусідки ночувала,
 А за мною послі прийшли:
 – Іди, доню, додому,
 В тебе три гостоньки
 Від милого старостоньки.
 – Як можна, забавляйте,
 Рушники почіпляйте!

87. Літала, літала чорна галочка по полю,

Десь узявся сизий соколько за нею:
 – Ти мене подожди-погоди, чорна галочко,
 Є у тебе чорне пір'ячко для мене!
 Ой відчепися, сизий соколю, від мене!
 Шукай собі чорнішу галку від мене!
 – Злітав же я штирі сади великих.
 А в п'ятому, вишневому пошукав,
 Там же тебе, чорна галочко, сподобав.
 Гуляла, гуляла, дівка Марія в батька,
 Десь узявся молодий Іван за нею:
 – Пожди-погоди, дівко Маріє, ти мене,
 Є у тебе червона квітка для мене.
 – Ой, відчепися, молодий Іван, від мене,
 Шукай собі кращу дівку за мене.
 – Ой, з'їздив же я три села великих, воре
 А в п'ятому, в Косенівці, пропускав.
 Там же я тебе, Маріє, сподобав.

88. Прийшла Марія з села, смутна, невесела,

По двору походжала, з явором розмовляла:
 – Яворе-явороньку, розвийся зелененько.
 Розвесели серденько, бо воно засмучене,
 Відколи заручене.
 Заручили батько-мати, бо хотіли зятя мати,

Заручили брати, бо хотіли погуляти,
Заручили сестри, бо не хтіли косу плести.

89. Ой, батенько мій рід-ріднесенький,

Снився мені сон дивнесенький,
А що наше та подвір'ячко
Чорним шовком та обсновано,
Сріблом-злотом та обсипано,
Калиною та обквітчанено.
– Доню моя ти ріднесенька,
Чорний шовк – то коса твоя,
Калинонька – то краса твоя,
Срібло-злото – то сльоза твоя.

90. Ой, як тобі, товаришко, не жаль буде,

Як ця зима мине – літо буде,
Та як вийдуть товаришки погуляти,
Будуть тебе на вилицю викликати:
– Пусти, пусти, чужа мати, погуляти,
На вулиці товаришок привітати.
– Іди, іди, чуже дитя, не барися
Та зачини ворітечка та й вернися!
– Ой, що ж бо-то, моя мати, за гуляння,
А як вийти за ворота та й вертання!

б) КОРОВАЙ

91. Вийду я на долину,

Гукну я на родину:
– Прибувай, родино, прибувай
До мене в суботу на коровай!

92. На коровай ішла,

Коробку яєць несла,
Передибали хлопці
Та розбили яйця в коробці.
Зробили мені біду,
З чим я на коровай піду.

93. Ніхто не вгадає,

Що в нашій короваї
З семи млинів мука,
З семи діжок сира,
З семи корів масло,
З семи курок яйця,
Що несли місяця майця!

94. Три сестриці коровай місять,

Вони ж його не замісять,
Без скрипки, без сопілки,
Без чарки горілки.

95. Як я коровай бгала

Та в пазуху тіста набрала.
Стало мені в пазусі тісно,
Зійшло в пазусі тісто,
Як пазуха порвалася,
Я сорому набралася.

96. А в нашій печі

Золоті плечі,
А срібні крила,
Щоб коровай гнітила.

97. Піч наша регоче,

Короваю хоче.
А челюсті усміхаються,
Короваю сподіваються.

98. Помело, старосто, помело,

Щоб твоя головка здорова була.
Щоб твоя борідонька печі не мела.
Як не буде помела нести.
Буде твоя борода мести!

в) ГІЛЬЦЕ**99. Не стій, сосно, розвивайся. Рано, рано!**

Не стій, сосно, розвивайся, та ранесенько!
 Розвий собі сімсот квіток. Рано, рано!
 Розвий собі сімсот квіток та ранесенько!
 Щоб всім хлопцям по квіточці. Рано, рано!
 Щоб всім по квіточці та ранесенько!
 Іванові нема квітки. Рано, рано!
 Іванові нема квітки та ранесенько!
 В нього квітка – Марія дівка. Рано, рано!
 В нього квітка – Марія – дівка та ранесенько!

100. Зажурилися Маріїні дружечки:

– З чого ж ми будемо Марії гільце вити?
 А є в городі хрещатий барвінок,
 За городом – запашний васильочок.
 З чого ж ми будемо гільце вити,
 За те ми будемо мед-горілку пити!

101. Старшая дружечка,

Старша за всіх,
 Звила гілечко
 Краще за всіх:
 Руту з барвінком
 Звивала,
 Червону квітку
 В'язала.

102. А в нашого гільця

Золотії крильця,
 Гіллячки зелені,
 Всі дружки в оселі.

103. Старостонько, серце,

Викупіть собі гільце.
 Як не викупите – продамо,
 Та вам сорому завдамо!

104. Здурили старосту, здурили,
 З трави гіллячко звили.
 Він думає, що з барвінку,
 Дає нам горілку.

г) РОЗПЛІТАННЯ КОСИ

105. А в суботоньку рано-порану година.
 Ой там збиралась вся Іванова родина!
 Ой зібрав же він сімсот молодців до себе.
 А між ними сам молодий Іван, як сонце:
 Під ним коничок вороненький,
 Сам молодий-молоденький.

106. Ой дайте нам стільця,
 Дайте нам гребінця,
 Дайте нам кожуха,
 Щоб сіла молодуха.

107. Приїхали, моя мати, щось за пани,
 Взяли мою русу косу під жупани,
 Стали мою русу косу тріпати,
 Стала моя стара ненька плакати.
 Та не пліч, моя ненько, по косі,
 А заплач, моя ненько, по красі,
 Бо коса буде косою,
 А краса спаде росою.

108. А на дворі просо молотять,
 А Каті косу золотять.
 А як просо домолотять,
 Русу косу дозолотять.

109. Ой, дай, мати, масла.
 Бо я тобі корови пасла,
 Гонила на росу.
 Дай масла на косу.

д) ПОХІД

110. Ой ви, сусіди-вороги,

Не переходьте дороги,
Нехай перейде родина,
Щоб була щаслива родина.

111. Світи, зірко, з неба,

Бо нам цього треба!
В степу не заблудити,
В свій дім уступити!

112. На горі церковця стояла.

– З ким ти, Маріє, шлюб брала?
– З тобою, Іване, з тобою,
Як ясний місяць з зорою!
– По чому ж ти, Маріє, пізнала?
Що ти мене місяцем назвала?
– По тобі, Іване, по тобі-
Чорная шапочка на тобі.
На тобі шапочка з бобрами,
На мені віночок з биндами.

113. Скрипу, скрипу, ворітечка –

Щось не скриплять.
Десь мої батечко вдома сплять.
Десь мої матінка заснули,
Що за мене молодую забули.

114. Кременю. Кременю,

Викреси нам вогню
Свічу засвітити,
В цей дім уступити.

115. Помагай тому,

Хо в цьому дому:
Старому й малом,
Богові святому.

116. А в нашого свата

Та солом'яна хата,
 Та боїться пустити,
 Щоб не розтрусити.

117. А в нашого свата

Недоробляна хата,
 Тільки слупи та сохи,
 Та соломи трохи.
 Сохи із берези-
 Всі дружки тверезі.

е) ПОСАД**118. Відчиняй, мати, ворота,**

Бо йде на посад сирота,
 Гей, з долею щасливою,
 З доброю годиною.

119. Іде Марія на посад,

Встрічає її Господь сам,
 Гей, з долею щасливою,
 З доброю годиною.

120. Летять галочки у три рядочки –

Зозуля попереду.
 Усі галочки у лузі сіли –
 Зозуля – на калині.
 Усі галочки та защебетали –
 Зозуля закувала.
 Ой чого куєш, чого жалуєш,
 Сивая зозуленька?
 Ой чи тобі жаль луку-берега,
 зеленої діброви?
 Тільки мені жаль лі куваннячка,
 Мого ку куваннячка.
 Ідуть дружечки у три рядочки –
 Марія – попереду!
 Усі дружечки на лаву сіли –

Усі дружечки на лаву сіли –
 Марія – на посаді!
 Усі дружечки та заспівали –
 Марія – заплакала.
 Ой чого плачеш, чого жалієш
 Сестрице-пожруженько?
 Ой чи тобі жаль батька твого рідного,
 Чи подвір'ячка його?
 Ой мені не жаль батька старого,
 Ні подвір'ячка його,
 Тільки мені жаль літуваннячка,
 Мого дівуваннячка.

121. Прибуди, приходи, мій батенько,

Хоч тепер к мені,
 Порадь мені, мій батеньку,
 Як жити мені?
 Ой рад би я, моя дочко,
 Прибути к тобі,
 Насипано сиріої землі
 На груди мені,
 Ісклалися білі руки,
 Згасли очі,
 Господь тобі, моя доню,
 До помочі.
 А є в тебе, моя дочко,
 Та рідний дядько,
 Нехай тебе проводжає,
 Як рідний батько.

122. Зелена та дібровонько,

Чого в тебе пеньків много?
 У Івана та братів много,
 А рідного – ні одного.
 Тільки мій, що пити-гуляти,
 А нікому правдоньки дати,
 Тільки тії, що напитися,
 А нікому зажуритися.

123. У полі кропива та жалка, та пекуча,

У вдівця борода стара та колюча.
 У вдівця серце, як зимове серце.

Ой хоч воно гріє, буйний вітер віє.
А в молодця серце, як літечком сонце:
Хоч воно хмурненьке, то воно тепленьке!

124. На печі медвідь сидить,

Догори лапки держить,
Хоче кухарку з'їсти,
Що не дає нам їсти!

125. Догори гуска летіла,

З перцем закуска випіла,
Ой з перцем чи не з перцем,
Аби з щирим серцем.

126. А нам батько Йосип

Та горілочку носить,
Під пахвою тисне,
Нехай вона йому скисне!

127. Кухарка люшню вкрала,

До порога рубала,
Буряки не вкипіли,
По зубах все скрипіли.

128. Спасибі кухарочці –

Добрий борщ зварила:
Буряки вкипіли,
На зубах не рипіли.

129. Приймайте ви цеє,

Дайте нам другеє,
Дайте нам того трошки,
Що висять ножки з ложки.

130. Ми не вмієм через тин лізти,

Ми не хочемо борщ їсти,
Тільки лізем через паркани,
Дайте нам макорони!

131. Боярин м'ясо крає,

Золотий ніжик має,
А з того золотого.
Немає ніякого.
Бігає попід хати,
Ножичка позичати.

132. Ой нема того на селі.

Що в Івана на столі.
Ой є що їсти, ой є що й пити,
Є кому й припросити.
Його матінка старенька,
Як голубонька сивенька
По хаті ходить,
Радочки радить,
Ще й гостей припрошує.
Прийде до столу близенько,
Схилить голову низенько:
– Гості мої любі та милі,
Прошу, поживіться!

133. Світилко-пані,

Та обідай же з нами:
– Ой як би я була пані,
Не обідала б з вами,
Та обідала б з панями,
З кращими, ніж з вами!

134. Світилочко сива,

Не світи очима
Та засвіти свічками
Перед нами дружечками.

135. Скочила сорока з тину –

Привела дружка дитину!

136. А ми цього не цураємось,

Бо ми з вами покумаємось.
 Одна буде за бабусеньку,
 Друга буде за кумасеньку,
 Третя буде пелюшки прати,
 А четверта юшку хлебтати.

137. Було тобі не женитися,

Було тобі не дружитися,
 Було тобі жінки не брати,
 Як не вмієш цілувати!

138. Боярине, обніми дружку.

Боярине, поцілуй дружку.
 Дам тобі чудака-лапчака,
 Дам тобі півника-співака,
 Дам тобі курку рябеньку,
 Поцілуй дружку молоденьку!

є) КОМОРА**139. Імберу, імбиру,**

Зачиняйте двері,
 Стеліте ряднину,
 Під червону калину!

140. На горі півень несеться-

Аж комора трясеться.

141. – Куди мене поведете?

– Під мотоки!
 – Що ви мені постелете?
 – Сніп осоки!
 – Чим будете укривати?
 – Кулями-.....!

142. Дружечки та голубоньки,

Заспівайте нам хоч одної
Та приязної пісеньки.....

ж)ТЕЩА.**143. Щасливая годинонька настала,**

Що по свою матінку послала.

144. І шумить, і гуде –

Блоха заміж іде.
А блощиця веселиться,
Що невістка буде!

145. Подай зятю шапку

Та приймемо квітку.

146. Бинди, зятю, бинди.

Вже сестра не прийде:
Треба мені воду носити,
Треба мені діжку місити,
Треба мені сорочку прати,
Варто було бинду дати!

з) ПОКРИВАННЯ**147. Стидайся, Маріє, стидайся,**

Покривати не дайся,
Бо зав'яже світ хустина,
Візьме тебе чужая родинв!

148. А де в теї дівчини мати,

Що веліла бинди зняти?

149. Я тебе, сестричко, покриваю,

Щастям-здоров'ям наділяю:
Щоб була здорова, як вода,
Щоб була багата, як земля,

Щоб була весела, як весна,
Щоб любила чоловіка
Від нині і довіку!

150. Кам'яний кам'яночку,

Чого сидиш не заплачеш,
Десь батька не жалієш?

151. Засвіти, мамо, свічку,

Постав на столі,
Нехай я подивлюся
Із ким жити мені!
Засвіти-но, мати, свічку
Ясну, воскову,
Нехай же я подивлюся,
З ким же я сиджу!
Засвітила мати свічку –
Неясно горить,
Не з тим сіла,
З ким хотіла –
Серденько болить!

152. Помила й попрятала –

Сіла та й заплакала:
– Коли б моя мати знала,
То б вечерю прислала
Сивими соколами,
Рідненькими братами,
Сивими сестрицями,
Рідненькими сестрицями.

153. Тяжко, мамо, гори корити,

А ще тяжче свекрусі годити.
А що скажеш, вона перекаже,
А що робиш – вона переробить.
Мию ложки – вона переміє,
Мету хату – вона перемете.
Хочу їсти – аж серце болить.
Я до неї – вона не говорить.
Хочу їсти – аж серденько 'яне.
Я до печі – вона косо гляне.

Ой рада б я і гори корити,
Аніяк мені свекрусі годити.

154. Ой щось бо хотіли,

То те ми й робили:
Віночок – з барвінку,
Із дівчини – жінку,
З короваю – хліба,
Із парубка – діда.

і) ПЕРЕПІЙ

155. Батенько перепую,

Матінко перепую,
Братіку, перепую,
Сестрицю перепую
Та вечеряйте зі мною.

156. Заграйте мені

Та й набожної,
Хіба в мене така,
Як і в кожної?

157. Бабко моя, бабко,

Чого в тебе слабко?
– Чоловіче-катюго,
Де ти бачив в баби туго?

158. Музики мої,

Та заграйте мені.
Як не зробили з хвоста смика,
То це зовсім не музика!

159. А вдарила нетвожанка

Тропака
Та зробила закаблуку
З кабака!

160. А я тобі мовлю:

– Чухрай, мою вовну,
 Чухрай, чухрай, чухрай.
 Похмілля (бубоче весілля)

161. А свекруха-лепетуха,

Як у полі лобода,
 Все туркоче, все воркоче,
 Що невістка молода.

162. Гиля, гиля, сірі гуси

Гиля, гиля, сірі гуси,
 На Дунай, на Дунай.
 Зав'язали головоньку,
 Тепер сиди та думай.
 Гиля, гиля, сірі гуси,
 Та й на жовий пісок.
 Зав'язала головоньку,
 Я ж думала на часок.
 Гиля, гиля, сірі гуси,
 На ріки, на ріки.

Зав'язали головоньку
 На віки, на віки.
 Гиля, гиля, сірі гуси,
 На базар, на базар.
 Зав'язали головоньку,
 Тепер жаль, тепер жаль.
 Гиля, гиля, сірі гуси,
 Не летять, не летять,
 Зав'язали головоньку,
 Розв'язати не хочуть.

163. Ти вулиця, ти широкая,

Ой, чому ж ти не зелена?
 – Мене гуси пощипали,
 А парубки потоптали
 Великими та ножищами,
 Свинячими подробищами.
 Ти ченчику, ти горобчику,
 Виплинь, виплинь на піддашечок,
 Скажи мені усю правдоньку,
 Кому воля, кому неволя?
 А дівицям уся воленька,
 Молодицям не сваволенька:
 Горщик шипить: “Відсунь мене!”,
 Поросся кричить: “Нагодуй мене!”,
 Дитя плаче: “Колиши мене!”.

164. Як би не ви та не ми,

То б ми тут не були,
Горілочки не пили.

165. Ой казав ти, вражий сину,

Що кабак не доріс,
Як я тобі причепила,
То ти мене доніс.
Ой казав ти, вражий сину,
Що кабак кабачок,
Як я тобі причепила,
То ревів, як бичок.

166. Свати наші любі,

Просимо вас,
Як прилетить наша утка,
Звечора до вас,
Не бийте її, не лайте,
За гостю приймайте.

к) ПОХОРОННІ**167. Ой сини мої**

Ой сини мої,
Сизі соколи,
А дочки-голубочки!
Ой, як я стану
Та й помирати,
Сходьтєся до купи!

А сини сидять,
Радоньку радять,
Як нам маму сховати.
А дочки гудуть,
Плачуть, ридають:
“Прощай, наша рідна мати!”

168. Смерте моя кохана

Смерте моя кохана,
Ти од Бога прислана,
Дарувала сто літ жити,
Тепер кажеш: “В землю гнити!”

Смерте ж моя Якова,
Ти ж бо не однакова.
Дарувала сто літ жити,
Тепер кажеш в землі гнити.

л) СКОРОМОВКА

169. БИЛИНКА

– Билинко, билинко!
Йди горобчика-молодця
Колисати!
Не хоче билинка.
Піду я до кози:
– Козо, козо!
Йди билинку глодами!
Билинка не хоче
Молодчика-молодчика
Колисати!
Не хоче коза.
Піду до вовка!
– Вовче, вовче!
Іди козу драти!
Коза не хоче
Билинки глодити,
Билинка не хоче
Горобчика-молодчика
Колисати!
Не хоче вовк.
Піду я до людей.
– Люди, люди!
Підіть вовка бити!
Вовк не хоче
Козу драти,
Коза не хоче
Билинки глодати,
Билинка не хоче
Горобчика-молодчика
Колисати!
Не хочуть люди!
Піду я до вогню.
– Вогню, вогню,
Іди людей палити!
Люди не хочуть
Вовка бити,
Вовк не хоче
Козу драти,
Коза не хоче
Билинку глодами,

Билинка не хоче
Горобчика-молодчика
Колисати!
Не хоче вогонь.
Піду я до води:
– Водо, водо,
Тут вогонь не хоче
Людей палити,
Люди не хочуть
Вовка бити,
Вовк не хоче
Козу драти,
Коза не хоче
Билинку глодати,
Билинка не хоче
Горобця-молодця
Колисати.
Вода не хоче
Вогонь гасити.
Піду я до вола:
– Воле, воле,
Йди воду пити!
Вода не хоче
Вогонь гасити,
Люди не хочуть
Вовка бити,
Вовк не хоче
Козу драти,
Коза не хоче
Билинку глодами,
Билинка не хоче
Горобчика-молодчика
Колисати!
Не хоче віл.
Піду я до довбні:
– Довбне, довбне!
Іди вола бити!
Віл не хоче
Воду пити,
Вода не хоче
Вогонь гасити,
Вогонь не хоче
Людей палити,
Люди не хочуть
Вовка бити,

Вовк не хоче
Козу драти.
Коза не хоче
Билинку глодами,
Билинка не хоче
Горобчика-молодця
Колисати!
Піду я до червей:
– Черви, черви!
Ідіть довбню
Точити!
Довбня не хоче
Вола бити,
Віл не хоче
Води пити,
Вода не хоче,
Вогонь гасити,
Вогонь не хоче
Людей палити,
Люди не хочуть
Вовка бити,
Вовк не хоче
Козу драти,
Коза не хоче
Билинки глодати,
Билинка не хоче
Горобця-молодця
Колисати!
Не хочуть черви.
Піду я до півня:
– Півню, півню,
Іди черви клювати!
Черви не хочуть
Довбні точити,
Довбня не хоче
Вола бити,
Віл не хоче
Води пити,
Вода не хоче
Вогонь гасити,
Вогонь не хоче
Людей палити,
Люди не хочуть
Вовка бити,
Вовк не хоче

Козу драти,
Коза не хоче
Билинки глодати,
Билинка не хоче
Горобця-молодця
Колисати!
Не хоче півень.
Піду до Рябця:
– Рябцю, Рябцю,
Іди півня брати!
Півень не хоче
Черви клювати,
Черви не хочуть
Довбні точити,
Довбня не хоче
Вола бити,
Віл не хоче
Води пити,
Вода не хоче
Вогонь гасити,
Вогонь не хоче
Людей палити,
Люди не хочуть
Вовка бити,
Вовк не хоче
Козу драти,
Коза не хоче
Билинки глодами,
Билинка не хоче
Горобця-молодця
Колисати!
Рябець не хоче.
Рябець – до півня,
Півень – до вервей,
Черви – до довбні,
Довбня – до вола,
Віл – до води,
Вода – вогню,
Вогонь – до людей,
Люди – до вовка,
Вовк – до козла,
Козел – до билинки,
А билиночка:
– Люлі, люлі.
Та й заколисала горобчика-молодчика.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
1. ОЙ НІКОМУ ТАК НЕ ГОРЕ.....	5
2. ОЙ, МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ!	5
3. ГЕЙ У НЕДІЛЮ РАНО-ПОРАНЕНЬКУ	6
4. САВА ЧАЛИЙ	6
5. КАРМЕЛЮК.....	7
6. ОЙ ЛЕТІЛА ГУСКА, В ОЧЕРЕТІ ВПАЛА	7
7. ОЙ ЛЕТІЛИ ОРЛИ З ДАЛЕКОЇ ГОРИ.....	8
8. ОЙ ПІД САДОМ-ВИНОГРАДОМ СТЕЖЕЧКА ЛЕЖАЛА.....	8
9. ЛЕТИТЬ ВОРОН З ЧОРНИХ СТОРОН.....	9
10. ОЙ, ЗДОРОВ, ЗДОРОВ, ТОВАРИШУ МОЙ!.....	9
11. У ДОЛИНИ ВОГОНЬ ГОРИТЬ.....	9
12. ОЙ НА МОРІ СУДНО, ПОЗОЛОЧЕНЕ ДНО	10
13. ТЕРЕН, МАТИ, ТЕРЕН, КОЛО ХАТИ.....	10
14. ОЙ НА СИНЬОМУ МОРІ СТОІТЬ КАМІНЬ МАРМУРОВИЙ.....	10
15. ЗАПОРОЖЕЦЬ, МАТИ, ЗАПОРОЖЕЦЬ	10
16. САМА ШИЛА, САМА ПРЯЛА	11
17. РОЗПИВСЯ КОЗАК, РОЗГУЛЯВСЯ	11
18. У ПОЛІ ВЕРБА, ПІД НЕЮ ВОДА	11
19. ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА ЗА ЧОТИРИ ГОНІ	12
20. ОЙ У ПОЛІ ЖИТО, КОЗАЧЕНКА ВБИТО	12
21. ОЙ У ПОЛІ ДВІ ТОПОЛІ.....	13
22. ОЙ У ПОЛІ СІНО ТИХЕНЬКО ПРИСІЛО.....	13
23. ОЙ У НАШІЙ КРАЇНІ ТА СЛУЧИЛАСЬ НОВИНА	13
24. ТУМАН ЯРОМ, ТУМАН ДОЛИНОЮ, ТУМАН ПОКОТИВСЯ.....	14
25. ГЕЙ, УСТАНУ Я В ПОНЕДІЛОК РАНЕНЬКО.....	14
26. ГЕЙ, ЖУРАВКУ, ЖУРАВКУ.....	15
27. ОЙ ПОЇХАВ САВРАДИМ	15
28. ЗАБОЛІЛА ГОЛОВОНЬКА, ЛИБОНЬ ЖЕ Я ВМРУ	16
29. КОЛО МЛИНА ЯВОРИНА Й ЧЕРВОНА КАЛИНА	16
30. СТОЯЛА НА КОЛОДЦІ.....	17
31. У ПОЛІ МОГИЛА З ВІТРОМ ГОВОРИЛА	17
32. ОЙ, ВАЖУ Я, ВАЖУ НА ДІВЧИНУ ВРАЖУ	17
33. ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ ЖИТО ЗЕЛЕНІЄ	18
34. ТЕМНИЙ ВЕЧІР, СМУТНИЙ РАНОК.....	18
35. КОРОЛЕВИЧ	18
36. ОЙ, ТИ Ж ГАРНИЙ, СЕМЕНЕ.....	19
37. РОЗПРОКЛЯТА КАНАЛІЄ	19
38. ОЙ, ПРИЙШОВ КУМ ДО КУМИ	19
39. СВЕКРУШЕЧКА НЕВІСТОЧКУ ДУЖЕ НЕ ЗЛЮБИЛА.....	20
40. У НЕДІЛЮ РАНО-ПОРАНЕНЬКУ, РОЗСЕРДИВСЯ СИН НА НЕНЬКУ ..	20

41. ЗАПЛАКАЛИ ХЛОПЦІ ІЗ ХЕРСОНУ ЙДУЧИ.....	21
42. БОДАЙ ТОБІ ТАКИЙ ВІК ДОВГИЙ	21
43. ОЙ ПУСТКА В ХАТІ ЩЕ Й ПЛАЧУТЬ ДІТИ	21
44. ОЙ ПОБІГ КОСМИНА.....	22
45. СЕМЕН КАЖЕ.....	23
46. СТОЇТЬ МОНАХ У ДЗВІНИЦІ	24
47. ТА ОРАВ МУЖИК КРАЙ ДОРОГИ.....	24
48. ДЯЧКУ, ДЯЧКУ, ЧИ ЇВ БИ ТИ ПЕЧЕНУ КАЧКУ?	25
49. ОЙ ДАЙ, БОЖЕ, ДОЩ, ЗВЕЧОРА ПОГОДОНЬКУ.....	25
50. КАЧАЮСЯ, ВАЛЯЮСЯ, ЇДЯТЬ МЕНЕ БЛОХИ	25
51. ІДУТЬ, ІДУТЬ ТРИ КОЗАКИ	26
52. ОЙ ПОЇХАВ МІЙ МИЛИЙ В ДОРОГУ	26
53. ОЙ ТИ, БРАТЕ, МУСЮ	26
54. ДУБ НА ДУБА ПОХИЛИВСЯ	27
55. ОЙ ТИ, МАТИ МОЯ.....	27
КОЛИСКОВІ.....	27
56. ОЙ ХОДИТЬ СОН КОЛО ВІКОН	27
57. СПЕКЛА МЕНІ МАТИ КНИШ	28
58. ЛЮЛІ-ЛЮЛІ, КОТКУ!	28
КОЛЯДКИ	28
59. ДІВКА МАРІЯ В ГАЮ СТЕРЕГЛА СОЛОДКИХ ЯБЛУК	28
60. ЧЕРЕЗ ГОРУ, ЧЕРЕЗ КРЕМ'ЯНУЮ	30
61. ОЙ ХВАЛИЛАСЯ БІЛА БЕРЕЗА.....	31
62. БІДНА ВДОВА	31
63. ЧОРНА ХМАРА	31
64. ОЙ РАНО-РАНО КУРИ ЗАПІЛИ.....	32
65. ОЙ ТАМ ЗА ЛІСОМ, ЗА ДУБИНОЮ.....	32
66. ПАНЕ ГОСПОДАРЮ!	33
67. БІГЛА ТЕЛИЧКА ЧЕРЕЗ БОРОЗНИЧКУ	33
ЩЕДРІВКИ.....	34
68. ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА	34
69. ПРИЛЕТІЛА ЩЕБЕТУШКА	34
70. ПЛИВЕ ЛИСТ.....	34
71. ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА	35
72. ОЙ, КОЗО, КОЗО, КОЗО-НЕБОГО!	35
ВЕСНЯНКИ.....	35
73. ВЕСНЯНИЙ ШУМ.....	35
74. РОЗІЛЛЯЛИСЬ ВОДИ НА ЧОТИРИ БРОДИ.....	36
75. НАСТОЧКА	37
76. ДРАГОЛЮБ	37
77. ОЙ ДІД ЛАДО	37

ВЕСНЯНІ ІГРИЩА	38
78. ОЙ ТАК, ТАК	38
79. ПЕРЕПІЛКА.....	39
80. ЗАЙЧИК	39
81. КОСТРУБОНЬКА	40
ПЕТРІВЧАНКИ	41
82. ОЙ, ПЕТРЕ, ПЕТРЕ-ІВАНЕ.....	41
83. А ПЕТРІВОЧКА – МАЛА НІЧКА.....	41
84. ОЙ СВАРИЛИСЯ ТА СВЯТИЙ	41
ПЕТРО ЩЕ Й СВЯТИЙ ПАВЛО	41
ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ.....	41
а) СВАТАННЯ.....	41
85. Ой скакав зайчик попід зайчик та й скаче,	41
86. За городом жито жала,	42
87. Літала, літала чорна галочка по полю,	42
88. Прийшла Марія з села, смутна, невесела,.....	42
89. Ой, батенько мій рід-ріднесенький,.....	43
90. Ой, як тобі, товаришко, не жаль буде,	43
б) КОРОВАЙ.....	43
91. Вийду я на долину,	43
92. На коровай ішла,.....	43
93. Ніхто не вгадас,.....	44
94. Три сестриці коровай місяць,	44
95. Як я коровай бгала.....	44
96. А в нашої печі	44
97. Піч наша регоче,	44
98. Помело, старосто, помело,	44
в) ГІЛЬЦЕ	45
99. Не стій, сосно, розвивайся. Рано, рано!	45
100. Зажурилися Маріїні дружечки:	45
101. Старшая дружечка,.....	45
102. А в нашого гільця	45
103. Старостонько, серце,	45
104. Здурили старосту, здурили,.....	46
г) РОЗПЛІТАННЯ КОСИ.....	46
105. А в суботоньку рано-порану година.....	46
106. Ой дайте нам стільця,.....	46
107. Приїхали, моя мати, щось за пани,.....	46
108. А на дворі просо молотять,	46

109. Ой, дай, мати, масла.....	46
д) ПОХІД.....	47
110. Ой ви, сусіди-вороги,.....	47
111. Світи, зірко, з неба,.....	47
112. На горі церковця стояла.....	47
113. Скрипу, скрипу, ворітечка –.....	47
114. Кременю. Кременю,.....	47
115. Помагай тому,.....	47
116. А в нашого свата.....	48
117. А в нашого свата.....	48
е) ПОСАД.....	48
118. Відчиняй, мати, ворота,.....	48
119. Іде Марія на посад,.....	48
120. Летять галочки у три рядочки –.....	48
121. Прибудь, прибудь, мій батенько,.....	49
124. На печі медвідь сидить,.....	50
125. Догори гуска летіла,.....	50
126. А нам батько Йосип.....	50
127. Кухарка люшню вкрала,.....	50
128. Спасибі кухарочці –.....	50
129. Приймайте ви цеє,.....	50
130. Ми не вмієм через тин лізти,.....	50
131. Боярин м'ясо крас,.....	51
132. Ой нема того на селі.....	51
133. Світилко-пані,.....	51
134. Світилочко сива,.....	51
135. Скочила сорока з тину –.....	51
136. А ми цього не цураємось,.....	52
137. Було тобі не женитися,.....	52
138. Боярине, обніми дружку.....	52
є) КОМОРА.....	52
139. Імберу, імбиру,.....	52
140. На горі півень несеться-.....	52
141. – Куди мене поведете?.....	52
142. Дружечки та голубоньки,.....	53
ж) ТЕЩА.....	53
143. Щаслива годинанька настала,.....	53
144. І шумить, і гуде –.....	53
145. Подай зятю шапку.....	53
146. Бинди, зятю, бинди.....	53

з) ПОКРИВАННЯ.....	53
147. Стидайся, Маріє, стидайся,	53
148. А де в теї дівчини мати,	53
149. Я тебе, сестричко, покриваю,	53
150. Кам'яний кам'яночку,	54
151. Засвіти, мамо, свічку,	54
152. Помила й попрятала –	54
153. Тяжко, мамо, гори корити,	54
154. Ой щось бо хотіли,	55
і) ПЕРЕПІЙ.....	55
155. Батенько перепую,	55
156. Заграйте мені.....	55
157. Бабко моя, бабко,	55
158. Музики мої,	55
159. А вдарила нетвожанка.....	55
160. А я тобі мовлю:	56
161. А свекруха-лепетуха,	56
162. Гиля, гиля, сірі гуси.....	56
163. Ти вулиця, ти широкая,	56
164. Як би не ви та не ми,	57
165. Ой казав ти, вражий сину,	57
166. Свати наші любі,	57
к) ПОХОРОННІ.....	57
167. Ой сини мої	57
168. Смерте моя кохана.....	57
л) СКОРОМОВКА.....	58
169. Билинка.....	58